

Egyéni vállalkozók átalányadózása 2022-ben

Szerző: Kovács Dénes
elnökségi tag,
Forint-Soft Kft. ügyvezető

Az átalányadózás 2022. január 1-jétől kedvezően módosul a vállalkozók számára. A kisadózó vállalkozások tételes adójának 2013. évi bevezetésével háttérbe szorult ez az adózási forma, de a katára vonatkozó elmúlt évi szigorítások után, a 2022. évi módosításokkal több vállalkozói csoport számára is újra előnyösebb lehet az átalányadózás.

Értékhatar

2022-től az átalányadózás értékhatarára nem egy fix összeg, hanem az **éves minimálbér összegéhez kötött**. Ez egyben azt is jelenti, hogy az évente emelkedő minimálbér az átalányadózás választhatóságának határát is automatikusan növeli.

A kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet folytató egyéni vállalkozók az eddigi 100 millió Ft-os korlát helyett az **éves minimálbér ötvenszereséig** alkalmazhatják. 2022-ben várhatóan 200 ezer Ft/hó lesz a minimálbér, így ez 120 millió Ft-os határt jelent.

Minden más egyéni vállalkozó az eddigi 15 millió Ft helyett az **éves minimálbér tízszereséig**, azaz várhatóan 24 millió Ft-ig választhatja az átalányadózást.

	2021	2022
általános szabály	15 millió Ft	éves minimálbér tízszerese, azaz 24 millió Ft
kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó	100 millió Ft	éves minimálbér ötvenszerese, azaz 120 millió Ft

Költséghányad

2022-től egyszerűsödnek a költséghányadokra vonatkozó szabályok. Kevesebb költséghányad-mérték lesz, illetve a kiegészítő tevékenységet folytatókra nincs külön szabály. Az eddigi nyolc, egyéni vállalkozóra vonatkozó költséghányad helyett mindössze három lesz a következő évtől.

Az általános költséghányad mértéke változatlanul 40%, és ezt már a kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozók is alkalmazhatják.

A 80%-os költséghányadot alkalmazó kedvezményezett tevékenységek köre (pl. fodrászat, építőipari szolgáltatás) változatlan. A kereskedelmi tevékenységek eddigi két külön csoportba voltak sorolva, de jövőre már minden üzletre azonos költséghányad vonatkozik.

Csoport	2021	2021 kiegészítő tevékenységet folytató	2022
egyéni vállalkozó	40%	25%	40%
kizárólag kedvezményezett tevékenységet és kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó	80%	75%	80%
kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet végző egyéni vállalkozó	87%/93%	83%/91%	90%

Adómentes határ, adó- és járulékfizetési kötelezettség

2022. január 1-jétől az **éves minimálbér feléig**, 2022-ben 1 200 000 Ft-ig **adómentes az átalányban megállapított jövedelem**.

A főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozó a szochot és a tb-járulékot az adóköteles átalányban megállapított jövedelem után fizeti meg, de a tb-járulék alapja legalább a minimálbér, a szocho alapja pedig legalább a minimálbér 112,5%-a.

Pl. januárban a bevétel 2 millió Ft, a költséghányad 80%, azaz az átalányban megállapított jövedelem 400 ezer Ft. A tevékenységhez alapfokú végzettség szükséges.

A januári átalányban megállapított jövedelem még adómentes, azaz SZJA-kötelezettség nincs. Az adóköteles átalányban megállapított jövedelem 0 Ft, ezért a tb-járulékot a minimálbér (200 000 Ft), a szochot pedig csak a minimálbér 112,5%-a (225 000 Ft) után kell megfizetni.

A nem főfoglalkozású átalányadózó egyéni vállalkozók (36 órás munkaviszonnyal rendelkezők, főfoglalkozású társas vállalkozók) csak az adóköteles átalányban megállapított jövedelem után kötelesek SZJA-t, tb-járulékot és szochot fizetni, míg a kiegészítő tevékenységet folytatók pedig csak SZJA-t. Náluk tehát a teljes adómentes átalányban megállapított jövedelem adó- és járulékmentes lesz.

Pl. a 36 órás munkaviszonnyal rendelkező átalányadózó egyéni vállalkozó bevétele januárban 1 millió Ft, a költséghányad 40%, azaz az átalányban megállapított jövedelem 600 ezer Ft.

A januári átalányban megállapított jövedelem még adómentes, az átalányban megállapított adóköteles jövedelem 0 Ft, azaz SZJA-kötelezettség nincs. Emiatt a szocho-alapja és a tb-járulék alapja is 0 Ft, azaz sem szochot, sem tb-járulékot nem kell fizetni.

Az átalányban megállapított jövedelemből az SZJA-törvény szerinti adóalap-kedvezmények (négy vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, 25 éven aluliak kedvezménye, első házások kedvezménye, személyi kedvezmény és családi kedvezmény) is érvényesíthetők.

Ha a családi kedvezményből marad nem érvényesített összeg, akkor az családi járulékkedvezményként érvényesíthető. A családi járulékkedvezményt nemcsak az adóköteles átalányban megállapított jövedelemre, hanem az adómentes részre is érvényesíteni lehet.

Pl. ha a januári átalányban megállapított jövedelem 150 000 Ft és 2 gyermek után jogosult a családi kedvezményre a vállalkozó, a tb-járulékot a garantált bérminimum után fizeti meg. A jövedelem adómentes, ezért a családi kedvezmény sem érvényesíthető, így 40 000 Ft vihető át családi járulékkedvezményre. A garantált bérminimum után számított tb-járulék 48 100 Ft. A családi járulékkedvezményként legfeljebb a jövedelem utáni összeg (150 000 Ft * 18,5%), azaz 27 750 Ft érvényesíthető, így a fizetendő tb-járulék 20 350 Ft.

Kata vagy átalányadózás?

Mindkét adózási formánál csak a bevételeket kell nyilvántartani, a költségszámlák gyűjtésére nincs szükség.

A kata előnye, hogy a havi fix összegű tételes adóval 12 millió Ft-ig minden adókötelezettség teljesíthető. A főfoglalkozású átalányadózó havi szocho- és járulékkötelezettsége ettől magasabb. (Minimálbér alapján 66 250 Ft/hó, garantált bérminimum alapján 86 125 Ft/hó.) Ha magas a jövedelem, akkor az átalányadózó vállalkozó adókötelezettségei jelentősen magasabbak, mint kata esetén.

1. példa: főfoglalkozású egyéni vállalkozó, akinek az éves bevétele 12 millió Ft. 40%-os költséghányad.*

Adó	Számítás	Kata	Átalányadó
Kata	12 hó * 50 000 Ft/hó	600 000 Ft	
Szocho	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,13$		780 000 Ft
Tb-járulék	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,185$		1 110 000 Ft
SZJA	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,15$		900 000 Ft
Összesen		600 000 Ft	2 790 000 Ft

Az átalányadózás a munkaviszonnyal rendelkező és alacsony (kb. 3 millió Ft-ot meg nem haladó) éves bevételt elérő vállalkozók számára lehet kedvezőbb a katanál.

2. példa: egyéni vállalkozó 36 órás munkaviszony mellett, éves bevétel 3 millió Ft. 40% költséghányad.*

Adó	Számítás	Kata	Átalányadó
Kata	12 hó * 25 000 Ft/hó	300 000 Ft	
Szocho	$((3\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,13$		78 000 Ft
Tb-járulék	$((3\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,185$		111 000 Ft
SZJA	$((3\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,15$		90 000 Ft
Összesen		300 000 Ft	279 000 Ft

A kiegészítő tevékenységet folytató vállalkozók számára még magasabb bevételig, kb. 5,3 millió Ft-ig kedvezőbb az átalányadózás.

3. példa: kiegészítő tevékenységet folytató egyéni vállalkozó, éves bevétel 5,3 millió Ft. 40% költséghányad.*

Adó	Számítás	Kata	Átalányadó
Kata	12 hó * 25 000 Ft/hó	300 000 Ft	
SZJA	$((5\,300\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,15$		297 000 Ft
Összesen		300 000 Ft	297 000 Ft

Azok számára lehet még kedvezőbb az átalányadózás, akiknek csak egy-két üzleti partnere van, és jelentős az egy partnertől a 3 millió Ft-ot meghaladó bevétele.

4. példa: főfoglalkozású egyéni vállalkozó, akinek az éves bevétele 12 millió Ft, mely két partnertől származik egyenlő arányban. 40%-os költséghányad.*

Adó	Számítás	Kata	Átalányadó
Kata	12 hó * 50 000 Ft/hó	600 000 Ft	
Szocho	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,13$		780 000 Ft
Tb-járulék	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,185$		1 110 000 Ft
SZJA	$((12\,000\,000\text{ Ft} * 0,6) - 1\,200\,000\text{ Ft}) * 0,15$		900 000 Ft
Összesen		600 000 Ft	2 790 000 Ft
Kifizetőt terhelő kata	$2 * 3\,000\,000\text{ Ft} * 0,4$	2 400 000 Ft	
Összesen		3 000 000 Ft	2 790 000 Ft

Mint a fenti példákban is látható, az **átalányadózás a katanál szemben az alábbi csoportoknak lehet előnyös:**

- nem főállású vállalkozók esetén, ha alacsony (kb. 3 millió Ft) az éves bevétel,
- nyugdíjas vállalkozók esetén, ha alacsony (kb. 5,3 millió Ft-ig) az éves bevétel,

- az azonos partnertől 3 millió Ft-ot meghaladó jövedelemben részesülők esetén.

** A példákban a bevételek egyenletes eloszlásával számoltunk.*

Átalányadózás választása

Egyéni vállalkozás indításakor a webes ügysegédben jelölhető az átalányadózás választása. Ha a már működő egyéni vállalkozás jelenleg a vállalkozói SZJA szerint adózik, akkor a 2021. évről szóló SZJA-bevallásában jelölheti, hogy 2022. évben az átalányadózás szabályait alkalmazza.

Ha az egyéni vállalkozás jelenleg kata szerint adózik, akkor a katából kijelentkezéskor tudja jelölni a 'T101E adatlapon azt, hogy az átalányadózást választja. A katából év közben is lehetséges az átlépés az átalányadózásba, így akár mindkét adózási forma előnye is kihasználható. Pl. az adott partnernél a 3 millió Ft-os értékhatár elérését megelőzően kata helyett átalányadózást választani.